

Samen verder

Bestuursakkoord 2026-2030

PNL, ABL en DWG

12 mei 2026

Voorwoord

Dit bestuursakkoord bouwt verder op het akkoord 'Samen aan zet'. Met dezelfde politieke partijen werken we door aan de ingezette koers. De wereld verandert, maar wij blijven kijken naar de lange termijn. We vinden duidelijkheid en continuïteit belangrijk. Wij baseren ons op bestaande keuzes met de inzichten van vandaag. We bouwen verder op wat goed gaat. Als het nodig is, passen we ons beleid aan.

Tegelijk zien we dat niet alles meer mogelijk is. We hebben te maken met schaarste en er is weinig vrije ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Er is netcongestie en een tekort aan personeel in allerlei sectoren. Ook de gemeentelijke financiële middelen zijn beperkt. Tegelijkertijd maken we in de regio een schaa sprong door. Dit heeft gevolgen voor onze inwoners en voor de samenleving.

Deze situatie bepaalt de grenzen van wat kan; de gemeente kan niet alles oplossen. Wij kiezen ervoor dat Laarbeek een zelfstandige gemeente blijft in een dynamische regio. Het dorpse karakter van onze kernen willen we behouden en versterken. Daarom bundelen wij de krachten. Samenwerken doen we met onze inwoners, verenigingen, ondernemers, medeoverheden en andere partners. We leren van andere gemeenten en passen slimme en effectieve maatregelen toe op een manier die past bij Laarbeek.

Dit akkoord helpt ons om richting te geven waarbij niet alles vast ligt. De toekomst kan veranderen. Daarom houden we ruimte om bij te sturen en andere keuzes te maken. Op basis van de huidige omstandigheden bepalen we de beste tactiek. Soms is een andere aanpak nodig. Keuzes maken doen we niet alleen, maar samen met inwoners, verenigingen en bedrijven daar waar het kan.

We blijven investeren in een goede samenwerking binnen en tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. Openheid, een positieve houding en betrokkenheid bij de Laarbeekse samenleving zijn daarbij belangrijk. Zo werken we **samen verder** in de komende periode.

Namens de fractie PNL, Ronnie Tijssen

Namens de fractie ABL, Ron Verschuren

Namens de fractie De Werkgroep, Helga van den Heuvel

Inhoudsopgave

1. Sterke maatschappelijke omgeving
2. Aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving
3. Gezonde en veerkrachtige samenleving
4. Wendbare organisatie

Portefeuilleverdeling

1. Sterke maatschappelijke omgeving

De samenleving verandert snel. Dit komt terug in de samenwerking met inwoners en organisaties, het meegroeien met de regio en het zorgen voor veiligheid. Steeds staat voorop dat iedereen mee moet kunnen doen en dat keuzes duidelijk en zorgvuldig worden gemaakt om de maatschappelijke omgeving te versterken.

Lokale samenwerking

Onze samenleving is actief en betrokken. Inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties starten zelf initiatieven en voeren die uit. De gemeente werkt samen met de samenleving. Bij participatie is het belangrijk dat de verwachtingen voor alle betrokkenen helder zijn.

Initiatieven die de gemeenschap sterker maken krijgen extra aandacht. Niet alles ligt vast. Kennis en ideeën uit de samenleving worden benut, bijvoorbeeld via de dorpsraden. Onduidelijke en overbodige regels dragen hier niet aan bij.

Dat doen we door:

- Vooraf duidelijk te zijn waarover inspraak mogelijk is en hoe besluiten worden genomen.
- Regeldruk zo veel als mogelijk te beperken en regels zo eenvoudig mogelijk te maken.
- Ruimte te geven aan initiatieven waar dat kan.
- Initiatiefnemers te helpen wanneer zij vastlopen door regels of procedures.

Regionale samenwerking

Veel maatschappelijke vraagstukken stoppen niet bij de gemeentegrens. Daarom werken we samen met andere gemeenten. Met de andere Peelgemeenten is de samenwerking de afgelopen jaren sterker geworden. Goede en blijvende regionale samenwerking is belangrijk. Het helpt om opgaven beter en effectiever aan te pakken.

Dat doen we door:

- Samen te werken op een schaal die past bij de opgave en goed werkt in de praktijk.
- Als gemeente een stabiele en positieve kracht te zijn in de regio.
- Inwoners duidelijk te maken wat regionale samenwerking voor hen betekent.

Schaalsprong

Onze gemeente maakt deel uit van Brainport, een regio die snel groeit. Die groei biedt kansen en brengt soms ook uitdagingen met zich mee. Laarbeek wil meegroeien én het dorpse karakter van de dorpen behouden. De kwaliteit van leven en de gemeenschap staan daarbij voorop.

Dit is een grote maatschappelijke uitdaging die ruimtelijke en sociale opgaves combineert. Het is nodig om de ontwikkelingen als één geheel te zien. Op die manier verbeteren we de kwaliteit van leven van onze inwoners.

Dat doen we door:

- Ruimtelijke ontwikkelingen, sociale vraagstukken en voorzieningen met elkaar te verbinden.

Veiligheid

Het streven is een veilige samenleving waarin iedereen kan meedoen en die prettig is om in te wonen. Er is aandacht voor situaties waarin zorg en veiligheid samenkomen. Deze vragen om een integrale aanpak. Overlast en onveilig gedrag worden niet geaccepteerd. Denk aan groepen die overlast veroorzaken en overtredingen in het buitengebied.

Een veilige samenleving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarbij hoort zichtbare en betrokken handhaving die zich richt op veiligheid en preventie. Inwoners moeten weten waar zij terecht kunnen met zorgen en meldingen. In wijken en buurten helpen sterke netwerken om problemen vroeg te signaleren.

De aanpak van ondermijning vraagt blijvende aandacht. Alertheid, sterke samenwerking met partners en gezamenlijke inzet zijn daarbij belangrijk. De gemeenteraad en het college staan zij aan zij in de aanpak van ondermijning.

Het buitengebied verdient extra aandacht en de groene boa heeft hierin een cruciale rol. Het buitengebied is waardevol, maar staat onder druk. Een veilig buitengebied vraagt om meer dan toezicht alleen. Het vraagt om een duidelijke visie, goede samenwerking en doorzettingsvermogen.

Dat doen we door:

- Duidelijk op te treden tegen overlast.
- Waar nodig cameratoezicht in te zetten, altijd zorgvuldig en op maat.

- Wijkagenten en boa's die zichtbaar aanwezig zijn in de wijken en aanspreekbaar zijn.
- Inwoners te informeren hoe zij meldingen kunnen doen en te laten zien dat meldingen worden opgepakt.
- Initiatieven te ondersteunen die buurten veiliger maken, bijvoorbeeld door buurtapps en buurtpreventieteams.
- Een sterke en effectieve samenwerking met onze partners¹.
- Onze partners waar nodig te ondersteunen, bijvoorbeeld bij het zoeken van vrijwilligers voor de brandweer.
- Samen met inwoners en ondernemers te werken aan vertrouwen, veiligheid en een goede toekomst voor het buitengebied.

Weerbare samenleving

Geopolitieke spanningen, klimaatverandering en digitale dreigingen zorgen voor onrust in de wereld. Ook belangrijke voorzieningen worden hierdoor kwetsbaar. Dit raakt onze inwoners en organisaties. Het is daarom belangrijk om weerbaar te zijn. Weerbaarheid helpt om problemen te voorkomen en om goed voorbereid te zijn als er iets misgaat. Dit maakt de samenleving sterker en helpt om moeilijke situaties beter aan te pakken. Het is belangrijk dat inwoners weten waar zij terecht kunnen bij noodsituaties.

Dat doen we door:

- Inwoners en onze organisatie voor te bereiden op crisissituaties, zoals grote stroomstoringen of extreem weer.
- In elke kern duidelijke en toegankelijke noodsteunpunten te organiseren.

¹ Met onze partners bedoelen we onder andere de politie, het Openbaar Ministerie, het Peelland Interventie Team (PIT) en het Regionaal

Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). In RIEC-verband werken we samen om ondermijnende criminaliteit integraal aan te pakken.

Asiel- en vluchtelingenopvang

De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van asiel en migratie door spanningen en conflicten in de wereld. De vraag naar opvang voor asielzoekers en vluchtelingen neemt toe en vraagt om duidelijke keuzes.

Dat doen we door:

- Ons te beperken tot dat wat de (Spreidings)wet ons oplegt.
- Per taakstelling te bekijken hoe we daar als gemeente invulling aan geven.

2. Aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving

Laarbeek en de regio blijven groeien. Dit gaat om economische groei én groei van het aantal inwoners. In de ruimtelijke ordening moet daarnaast ook plek zijn voor mobiliteit, natuur, biodiversiteit, erfgoed en voorzieningen. Het is een grote uitdaging om de totale ruimtelijke puzzel op een verstandige wijze te leggen, ook voor de lange termijn. Dat speelt in al onze kernen. Overall zoeken we naar een manier om groei goed in te passen, zodat het prettig blijft om hier te wonen.

Woningbouwopgave

In de regio moeten er tot 2040 naar verwachting 100.000 woningen bijkomen. Volgens de doorkijk in de Woondeal² gaat het voor Laarbeek om nog 2.805 woningen. De Woondeal is leidend voor het aantal woningen en de bijbehorende prijsgrenzen. De komende jaren ligt de focus op het bouwen van 825 woningen tot en met 2030. Dat is met alle uitdagingen een flinke opgave.

Laarbeek wil meegroeien én het dorpse karakter van de dorpen behouden. Er is aandacht voor wijken in balans. Niet elke locatie is geschikt voor elke ontwikkeling. Dorpse hoogbouw³ kan, als dit de buurt versterkt, maar het is geen doel op zich. Bij het maken

² In de Woondeal staan afspraken tussen het Rijk, provincies en gemeenten over hoeveel en voor welke doelgroep er woningen worden gebouwd.

van keuzes is de bestaande situatie het vertrekpunt. Er is ruimte voor verschillende woonvormen. Door woningen voor starters en senioren te combineren ontstaat meer contact tussen bewoners, kijken mensen meer naar elkaar om en blijft de buurt leefbaar. Per situatie wordt gekeken welke regie de gemeente neemt.

Inwoners uit onze kernen hebben steeds meer moeite om een woning te vinden in hun eigen dorp. Er is veel vraag en weinig aanbod. Het is belangrijk dat onze inwoners zo veel als mogelijk een passende woning kunnen vinden. Middenhuur- en betaalbare koopwoningen verdienen daarbij extra aandacht.

Er zijn inwoners die in een woning wonen die niet meer past bij hun levensfase of behoefte. Dit vraagt om meer beweging op de woningmarkt. Een positief gevolg is dat kosten voor woningaanpassingen vaker kunnen worden voorkomen. Woningcorporaties zijn hierbij belangrijke partners.

Het doel is wijken en buurten te creëren waar contact tussen bewoners vanzelf ontstaat. Ook de kwaliteit van de woningen is belangrijk. Daarom is er aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit voor de lange termijn. Bij gebiedsontwikkeling gaat het niet alleen om de woningen zelf, maar ook om hoe de wijk wordt ingericht. Wonen is meer dan alleen een dak boven het hoofd.

³ In de Omgevingsvisie Kernen is bepaald dat op sommige plekken woongebouwen tot maximaal drie, vier of vijf verdiepingen zijn toegestaan.

Er is aandacht voor sociale en maatschappelijke uitdagingen in de wijk. Projecten zoals 'Zonnetij' bieden een inspirerend voorbeeld voor andere kernen. Dit project kenmerkt zich door de woonvorm en de samenwerking met verschillende partners. Seniorenwoningen, zorg en omzien naar elkaar komen hierin samen. Zo kunnen senioren langer zelfstandig wonen en worden de zorgkosten beperkt.

De bestaande woningen worden beter benut. Dit kan door woningen waar mogelijk te splitsen of andere gebouwen een woonfunctie te geven. Het gaat bijvoorbeeld om grote woningen, voormalige bedrijfspanden en kerken.

Dat doen we door:

- Vast te houden aan de prijsgrenzen en aantallen uit de Woondeal, inclusief 30% sociale huur.
- Te zorgen voor voldoende woningbouw in elk van onze kernen.
- Per locatie af te wegen welke ontwikkeling gewenst is.
- Waar nodig of strategisch wenselijk situationeel grondbeleid⁴ toe te passen.
- Te sturen op de bouw van woningen die aansluiten bij de behoefte van inwoners. Een groot deel is betaalbaar en geschikt voor verschillende doelgroepen.
- Inwoners van Laarbeek voorrang te geven bij koop- en huurwoningen, binnen de wettelijke mogelijkheden.

⁴ *Situationeel grondbeleid betekent dat de gemeente per situatie een bewuste afweging maakt over de rol van de gemeente in een gebiedsontwikkeling.*

- Nieuwe maatregelen te onderzoeken om doorstroming te verbeteren.
- Wijken te ontwikkelen waar contact tussen bewoners vanzelf ontstaat.
- Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen ook ontmoeting, groen en voorzieningen mee te nemen.
- Verschillende woningtypen te combineren.
- Wonen, zorg en 'omzien naar elkaar' in elke kern beter te combineren zoals in het voorbeeld van 'Zonnetij'.
- Senioren mogelijkheden te bieden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.
- Het huidige transformatie- en splitsingsbeleid te actualiseren.
- Een volkshuisvestingsverordening op te stellen.

Mobiliteit

De regio groeit. Het verkeer neemt toe, terwijl het wegennet nu al onder druk staat. In de toekomst wordt dit probleem nog groter. Het is belangrijk dat Laarbeek goed bereikbaar, leefbaar en veilig is. Mensen moeten zich veilig kunnen verplaatsen van, door en naar onze gemeente. Daarom ligt de focus op het verbeteren van bestaande knelpunten en de verkeersveiligheid.

Wandelen en fietsen zijn goede alternatieven voor de auto. Dit zijn manieren om de druk op de wegen te verminderen én ze zijn goed voor de gezondheid en beweging. Inwoners van Laarbeek fietsen minder dan gemiddeld. Binnen de dorpen is het belangrijk om lopen en fietsen te stimuleren. Tussen de dorpen en naar andere gemeenten is de fiets ook een goed alternatief voor de auto, zeker via snelfietsroutes.

Onze bereikbaarheid vraagt ook om frequent en betrouwbaar openbaar vervoer. De provincie besluit hierover, maar de gemeente kan hier aandacht voor vragen. Een belangrijk punt is een goede noord-zuidverbinding met haltes in Laarbeek. Niet in alle delen van onze dorpen is frequent openbaar vervoer mogelijk. Om het openbaar vervoer toch aantrekkelijk te maken, is er aandacht nodig voor het laatste deel van de reis (de zogenaamde *last mile*). Hierbij worden ook ondernemers betrokken.

Een duidelijke en aantrekkelijke hoofdwegenstructuur is nodig om te voorkomen dat doorgaand verkeer door de kernen rijdt. De N279 en N615 zijn belangrijke provinciale wegen. Beide wegen hebben aanpassingen nodig om goed te functioneren op

de lange termijn en het verkeer uit Laarbeek en de regio goed af te wikkelen.

Dat doen we door:

- De bereikbaarheid en verkeersveiligheid in Laarbeek te verbeteren.
- Verkeersknelpunten, zoals benoemd in het mobiliteitsplan, aan te pakken.
- Lopen en fietsen te stimuleren binnen en tussen de dorpen en hier bij de inrichting van de openbare ruimte rekening mee te houden.
- Bij te dragen aan de realisatie van snelfietsroutes.
- Bij de provincie te lobbyen voor betrouwbaar en frequent openbaar vervoer.
- Bij de provincie te lobbyen voor een nieuwe noord-zuidverbinding voor het openbaar vervoer met haltes in Laarbeek.
- Te onderzoeken of deelvervoer, vanaf haltes waar veel mensen in- en uitstappen, een goede oplossing kan zijn voor het laatste deel van de reis.
- Een studie naar alle mogelijke opties voor een alternatieve oost-westverbinding te starten, samen met de provincie en onze buurgemeenten.
- In te zetten op de aanleg van de N279 met 2x2 rijstroken en ongelijkvloerse kruisingen.
- Samen met de provincie over te gaan tot de uitvoering van aanpassingen bij de Beekse brug.
- Samen met de provincie over te gaan tot realisatie van een rotonde bij Deense hoek.

Ruimte voor economische groei

De ruimte is schaars en daarom moeten duidelijke keuzes gemaakt worden. Dit vraagt om een sterke en toekomstbestendige economie, met ruimte voor bedrijven die passen bij Laarbeek én bij de beschikbare ruimte. Daarom is het uitgangspunt dat het juiste bedrijf op de juiste plek komt. Daarbij wordt gekeken naar wat een bedrijf bijdraagt aan de economie en aan de samenleving om 'verdozing' zonder toegevoegde waarde tegen te gaan.

Het is belangrijk dat er voldoende ruimte is voor bedrijven die passen bij onze gemeente en de regio. Samen met de regio worden grotere werklocaties ontwikkeld die bijdragen aan de doorstroming van lokale bedrijven die vanwege hun groei niet meer passen op een lokaal bedrijventerrein.

In samenwerking met ondernemers wordt gekeken hoe bestaande bedrijventerreinen beter en slimmer benut kunnen worden. Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan een hogere kwaliteit van de bedrijventerreinen. Groei is toekomstgericht en past bij de beschikbare energie, ruimte en grondstoffen. Nieuwe plannen mogen bestaande knelpunten niet groter maken.

De winkelgebieden en dorpscentra in Laarbeek spelen een belangrijke rol in de gemeenschap. Ze zijn belangrijk voor een prettige woonomgeving en dragen bij aan de leefbaarheid, lokale economie en werkgelegenheid. Samen met ondernemers wordt gewerkt aan winkelgebieden en dorpscentra die klaar zijn voor de toekomst.

Het buitengebied moet aantrekkelijk en toekomstbestendig zijn voor agrarische ondernemers. Er is aandacht voor verduurzaming en een gezonde toekomst van de agrarische sector. Daarbij wordt gewerkt binnen de landelijke en provinciale regels, zonder extra lokale regels. In het buitengebied is ruimte voor kleinschalige recreatie en toerisme zolang dit past bij het landschap en de omgeving.

Recreatie en toerisme dragen bij aan een aantrekkelijk gebied voor inwoners en bezoekers. Vrijtijdsbesteding en toerisme worden gestimuleerd door samenwerking met regionale partners, zoals Toeristisch Laarbeek, Land van de Peel en Van Gogh Nationaal Park. Zo wordt gewerkt aan een herkenbaar en samenhangend aanbod voor recreatie en toerisme.

Dat doen we door:

- Bedrijventerrein Bemmer V te ontwikkelen.
- Samen met gemeenten uit de regio regionale bedrijventerreinen te ontwikkelen.
- Samen met ondernemers te onderzoeken hoe we bestaande bedrijventerreinen beter en slimmer kunnen gebruiken.
- Winkelgebieden en dorpscentra toekomstbestendig en aantrekkelijk te houden voor inwoners.
- Te onderzoeken hoe leegstand van agrarische bebouwing voorkomen kan worden.
- Kleinschalige ontwikkelingen van recreatie en toerisme te ondersteunen.
- Blijvend te investeren in de promotie van het bezoek aan Laarbeek en de Peel.

Arbeidsmigranten

Ondernemers zijn van grote waarde voor de lokale economie en werkgelegenheid. Daarbij hoort ook aandacht voor goede en passende huisvesting en het welzijn van werknemers. De huisvesting van arbeidsmigranten moet voldoen aan de geldende normen en is bedoeld voor personen die maximaal drie jaar in de gemeente verblijven. Van werkgevers wordt verwacht dat zij hiervoor verantwoordelijkheid nemen en zelf zorgen voor passende huisvesting. Ondernemers kunnen hierbij ook samenwerken.

Bij de locatiekeuze voor huisvesting is aandacht voor leefbaarheid. Het is niet wenselijk dat arbeidsmigranten in woonwijken of op bedrijventerreinen worden gehuisvest. Duidelijkheid voor initiatiefnemers is belangrijk. Er is immers ook ruimte nodig voor passende initiatieven binnen de gemeente.

Dat doen we door:

- Werkgevers verantwoordelijkheid te laten nemen voor de huisvesting van hun werknemers.
- In de herijking van het arbeidsmigrantenbeleid aan te geven waar welke vormen van huisvesting mogelijk zijn en in welke omvang.

Energietransitie

Het elektriciteitsnet staat onder grote druk. De beschikbaarheid van elektriciteit is niet meer vanzelfsprekend. Dit heeft gevolgen voor alle (bouw)projecten waar elektriciteit voor nodig is. Het doel is om de risico's van netcongestie zo klein mogelijk te houden. De ontwikkeling van nieuwe grootschalige locaties voor energieopwekking past hier niet bij.

Waar mogelijk worden maatregelen genomen om netcongestie te beperken. Initiatieven worden op elkaar afgestemd, door de gemeente ondersteund en actief opgepakt. Er is aandacht voor goede samenwerking en heldere communicatie binnen de gemeente en met partners. De Metropoolregio Eindhoven heeft hier de regie en daar wordt bij aangesloten.

Netbewust beleid is noodzakelijk. Dat betekent aandacht voor gedrag en het onderzoeken van goede alternatieven. Daarbij wordt gekeken naar ontwikkelingen op regionaal en landelijk niveau. De gemeente geeft het goede voorbeeld en neemt een actieve rol. De bewustwording bij inwoners en ondernemers over de noodzaak van ander gedrag en alternatieven moet worden vergroot. Inwoners en ondernemers worden gestimuleerd om hun energiegebruik te spreiden en pieken te voorkomen. Ook wordt verduurzaming van woningen en panden aangemoedigd, bijvoorbeeld door betere isolatie. Zo wordt duidelijk wat mensen zelf kunnen doen voor hun energieverbruik. Dit kan leiden tot minder energiegebruik en helpt om energiearmoede tegen te gaan.

Dat doen we door:

- Strategische keuzes te maken bij het reserveren van capaciteit op het elektriciteitsnet binnen het nieuwe ACM-prioriteringskader⁵.
- Ons maximaal in te zetten om initiatieven van netbeheerders mogelijk te maken die de stroomvoorziening verbeteren.
- Te werken volgens netbewust beleid met oog voor de grenzen van het elektriciteitsnet.
- Gemeentelijk vastgoed te verduurzamen volgens de Routekaart.
- Alternatieven te stimuleren die het net minder belasten.
- Inwoners en ondernemers goed uit te leggen waarom ander gedrag en alternatieven nodig zijn.
- Inwoners en ondernemers te helpen om hun energiegebruik te spreiden en pieken te voorkomen.
- Inwoners en ondernemers te helpen om hun woningen en panden te verduurzamen, bijvoorbeeld door isolatie.
- Zoveel als mogelijk energiearmoede tegen te gaan.

⁵ De Autoriteit Consument en Markt bepaalt met het prioriteringskader wie voorrang krijgt op het elektriciteitsnet als er te weinig ruimte is.

Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert. Het weer wordt steeds extremer, met extreme hitte, hevige regenbuien en langere periodes van droogte. Dat merken we allemaal. Daarnaast wordt drinkwater steeds schaarser. Duurzaamheid helpt om beter om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.

Een andere manier van denken en doen is noodzakelijk. Klimaatadaptatie betekent dat gedrag en onze leefomgeving moeten worden aangepast. Dit kan alleen in een samenleving waarin inwoners en ondernemers samen met de gemeente werken aan oplossingen voor de gevolgen van klimaatverandering. De bewustwording bij inwoners en ondernemers over de noodzaak van ander gedrag en andere oplossingen moet worden vergroot.

De gemeente geeft het goede voorbeeld en neemt een actieve rol. Zo laat de gemeente zien dat het ook anders kan. Bewustwording bij inwoners en ondernemers helpt hen om zelf een bijdrage te leveren. Dat kan in het dagelijks leven, maar ook in en rond de eigen woning of het bedrijf. Dit wordt gecombineerd met aanpassingen in de openbare ruimte. Het gaat bijvoorbeeld om zuinig omgaan met energie en (drink)water, het verminderen van hitte en het voorkomen van wateroverlast.

Ook andere overheden werken aan dit onderwerp. Zij stellen bijvoorbeeld regels en normen op voor klimaatadaptatie. Het is belangrijk dat initiatiefnemers duidelijk weten aan welke regels en normen zij zich moeten houden.

Dat doen we door:

- De openbare ruimte klimaatadaptief in te richten.
- Inwoners en ondernemers goed uit te leggen waarom ander gedrag en andere oplossingen nodig zijn.
- Inwoners en ondernemers te ondersteunen bij het maken en uitvoeren van plannen voor klimaatadaptatie.
- Maatregelen op het eigen perceel van inwoners en ondernemers te stimuleren, zoals het afkoppelen van regenwater.
- De vindbaarheid van en duidelijkheid over geldende normen voor initiatiefnemers te vergroten, bijvoorbeeld voor waterberging bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Toekomstbestendige openbare ruimte

Buiten is de plek waar mensen verblijven, bewegen en elkaar ontmoeten. Dit vraagt om een groene en toekomstbestendige openbare ruimte. De openbare ruimte moet veilig en goed toegankelijk zijn voor iedereen en een groene en verzorgde uitstraling hebben. De inrichting past bij de eisen van deze tijd en het onderhoud is efficiënt. De verwachtingen van inwoners over het onderhoud zijn hoog. Tegelijk is de mate van onderhoud een bewuste keuze. Daarbij wordt gekeken naar de balans tussen de verschillende functies van een ruimte en de kosten.

Bij het ontwerpen, inrichten en beheren van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met klimaatverandering. Er is aandacht voor het omgaan met extreme weersomstandigheden, zoals hitte, droogte en hevige regen. Aandacht voor natuur, groen, gezondheid en biodiversiteit is vanzelfsprekend. Dit is geen keuze, maar het uitgangspunt.

Er wordt gewerkt met een herkenbare en vaste basis voor de inrichting van de openbare ruimte. Dit betekent dat er vaste uitgangspunten zijn voor materialen, kleuren, inrichting en uitstraling, zoals bij bestrating en groen. Tegelijk blijft er ruimte voor maatwerk op plekken waar dat wenselijk is. Zo blijft de eigen identiteit van dorpen en buurten behouden, terwijl de openbare ruimte wel één samenhangend geheel vormt. Dit zorgt voor een prettige uitstraling en maakt het ontwerpen en beheren van de openbare ruimte eenvoudiger en efficiënter. Deze aanpak is ook duurzaam en praktisch. Goed functionerende inrichtingselementen worden daarbij niet zonder meer vervangen.

Dat doen we door:

- Eenvoudig en efficiënt onderhoud te organiseren.
- Onderzoek te doen naar de balans tussen het onderhoud op plekken met verschillende functies en de kosten.
- Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen de openbare ruimte natuurinclusief⁶ in te richten met aandacht voor toegankelijkheid.
- De 3-30-300-regel⁷ te gebruiken als denkrichting bij het ontwerpen en inrichten van de openbare ruimte.
- Meer samenhang en herkenbaarheid in de inrichting van straten, pleinen en groen te creëren met behoud van de identiteit van dorpen en buurten.
- Bij herinrichting van de openbare ruimte materialen zoveel mogelijk te hergebruiken, eventueel op een andere plek.

⁶ Een natuurinclusieve inrichting van de openbare ruimte houdt rekening met de natuur, groen, gezondheid en biodiversiteit.

⁷ De 3-30-300-regel beschrijft dat iedere inwoner vanuit zijn woning tenminste drie bomen moet kunnen zien, dat 30% van de oppervlakte in

Natuur, landschap en erfgoed

Natuur, landschap en erfgoed bepalen het karakter van de gemeente en het buitengebied. Ze zijn belangrijk voor de leefomgeving, onze identiteit en het welzijn van inwoners. Het behoud en de versterking van natuur, landschap en erfgoed zijn belangrijk. Het buitengebied blijft groen, open en herkenbaar. Nieuwe initiatieven zijn mogelijk als ze bijdragen aan een leefbaar, duurzaam, klimaatadaptief en aantrekkelijk buitengebied. Natuur, landschap en erfgoed krijgen de ruimte om zich verder te ontwikkelen.

De verbindingen tussen natuurgebieden worden versterkt en waar mogelijk komt er meer groen in de buurt van woningen. Dit draagt bij aan biodiversiteit en een sterk en samenhangend natuurlandschap. Dit gebeurt in samenwerking met onze partners, zoals terreinbeheerders en ondernemers.

Het erfgoed van Laarbeek is van grote waarde. Historische landschappen, gebouwen en structuren vertellen het verhaal van onze gemeente en geven het gebied een eigen identiteit. Erfgoed wordt beschermd en behouden. Het uitgangspunt daarbij is behoud door ontwikkeling: wanneer dat nodig is voor het behoud, kan erfgoed een nieuwe of versterkte functie krijgen die past bij de omgeving.

elke wijk voorzien moet zijn van een bladerdak en dat iedereen binnen 300 meter vanaf zijn woning een park of groene ruimte moet kunnen bereiken van tenminste 1 hectare.

Dat doen we door:

- Ons open landschap en de kleinschalige landschapselementen te beschermen, te behouden en te versterken.
- Ontwikkelingen in het buitengebied te faciliteren wanneer deze passen bij het landschap en de kwaliteit ervan verhogen.
- Samen met het waterschap te werken aan beekherstel om de natuur- en waterkwaliteit te versterken en landschappelijke structuur te verbeteren.
- Een balans te zoeken tussen recreatie aan de ene kant en biodiversiteit en natuur aan de andere kant. Op sommige plekken krijgen flora en fauna daarbij voorrang.
- Ontwikkelingen in het buitengebied waar het kan en gewenst is te koppelen aan recreatie, waterbeheer en klimaatadaptatie.
- Betere afstemming tussen en beheer door de verschillende terreinbeheerders te stimuleren.
- Aanpassingen in het beheer en onderhoud in het kader van biodiversiteit te bespreken met andere overheden.
- Erfgoed te behouden en te versterken volgens het principe behoud door ontwikkeling.

⁸ Een soortenmanagementplan is een gemeentebreed plan dat beschrijft waar beschermde diersoorten in de gemeente voorkomen en hoe deze

Omgevingsvergunningen

Vergunningverlening en toezicht moeten goed en efficiënt zijn geregeld. Kennis van de lokale situatie en betrokkenheid bij de gemeente zijn daarbij belangrijk. Ook laagdrempelig contact en duidelijke adviezen zijn van groot belang. Hierbij hoort een meedenkende en faciliterende houding. Vergunningverlening staat dicht bij initiatiefnemers en sluit goed aan bij hun behoeften.

Dat doen we door:

- De voor- en nadelen van het terughalen van de externe vergunningverlening in eigen huis te onderzoeken.
- Gemakkelijk bereikbaar te zijn voor inwoners en initiatiefnemers.
- Heldere en begrijpelijke adviezen te geven.
- Initiatiefnemers te ontzorgen door waar mogelijk gemeentebreed onderzoeken uit te voeren, zoals het soortenmanagementplan⁸.
- Medewerkers in te zetten die de lokale situatie kennen en weten wat er speelt.

moeten worden beschermd tijdens bouwen en verduurzamen, waardoor per project minder onderzoek nodig is.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet vraagt ook de komende jaren veel aandacht. Plannen, beleidsstukken en de manier van werken worden aangepast, terwijl aanvragen gewoon worden behandeld. Dit vraagt om een flexibele manier van werken.

Dit moment wordt gebruikt om de vele visies en beleidsstukken te ordenen. Deze worden samengebracht in één omgevingsvisie, in een van de omgevingsprogramma's of in het omgevingsplan. Zo worden de documenten overzichtelijker, makkelijker te lezen en beter te begrijpen.

Dat doen we door:

- Alle ruimtelijke plannen en beleidsstukken te laten aansluiten op de Omgevingswet.
- Overzicht te maken door minder losse documenten en meer samenhang.
- Duidelijke en leesbare beleidsstukken te maken.
- Flexibel te werken, zodat de dienstverlening blijft doorgaan.

3. Gezonde en veerkrachtige samenleving

De zorg in Nederland staat steeds meer onder druk. Er komen meer mensen die zorg nodig hebben en hun problemen worden ingewikkelder. Het huidige systeem kan dit niet meer aan. Door de toenemende zorgvraag lopen de kosten op en is er een tekort aan personeel in de zorg. Dat vraagt om een grote verandering. Een zorgzame en vitale samenleving is nodig, waarin inwoners naar elkaar omkijken. Ook kwetsbare inwoners moeten zo goed mogelijk mee kunnen doen in een gezonde en veerkrachtige samenleving.

Naar preventie en eigen verantwoordelijkheid

De aandacht gaat naar het voorkomen van problemen. We willen een samenleving waarin iedereen zo zelfstandig mogelijk kan meedoen. Door problemen vroeg te signaleren, kunnen we voorkomen dat inwoners een (zwaardere) vorm van zorg nodig hebben en kunnen we hoge zorgkosten proberen te voorkomen.

Het is belangrijk dat inwoners begrijpen dat niet alles meer kan en dat de middelen beperkt zijn. De gemeente is er als vangnet voor mensen die de hulp echt nodig hebben en het zelf niet kunnen betalen.

De gemeente kan deze veranderingen niet alleen bereiken. Samenwerking is dan ook noodzakelijk. Door samen te werken wordt er meer bereikt. Wijkgericht werken zorgt voor een sterke

sociale basis. Initiatieven zoals 'Gemeenschapskracht' helpen hierbij. Buurtgenoten gaan met elkaar in gesprek en letten op elkaar.

Ook samenwerking met andere gemeenten en partners is nodig bij de uitvoering. Het is belangrijk om te weten welke maatregelen echt effect hebben. Landelijk zijn er veel voorbeelden en best practices beschikbaar. Leren van andere gemeenten helpt om de kwaliteit van zorg te verbeteren en de kosten beter onder controle te houden.

De lokale gebiedsteams zijn ook belangrijk. Zij pakken veel vragen van inwoners op, ook situaties op het snijvlak van zorg en veiligheid. Door een goede samenwerking tussen verschillende zorg- en welzijnsorganisaties worden inwoners sneller en beter geholpen.

Dat doen we door:

- In te zetten op preventieve maatregelen.
- Inwoners te stimuleren om zo zelfstandig mogelijk mee te doen in de samenleving.
- Duidelijk te communiceren dat geld en zorg beperkt zijn en hierover bewustwording te vergroten.
- Sociale netwerken in de wijk te ondersteunen en stimuleren.
- Samen te werken met de Peelgemeenten, lokale en regionale partners.
- Te leren van andere gemeenten over effectieve werkwijzen en doelmatigheid, bijvoorbeeld voor de jeugdzorg.

- Maatregelen te monitoren op hun effect en zo veel als mogelijk datagedreven te werken voor gerichte effectieve interventies, zonder de menselijke maat uit het oog te verliezen.
- Samenwerking tussen organisaties en deskundigen te stimuleren.

Zorgaanbod

Het zorgaanbod is makkelijk te vinden en duidelijk en eenvoudig voor inwoners. Inwoners weten welke hulp en regelingen er zijn en wanneer zij deze kunnen gebruiken.

Zorgaanbieders moeten het belang van de inwoners voorop stellen. De zorg gaat om goede ondersteuning en hulp voor mensen, niet om het maken van winst.

Dat doen we door:

- Een duidelijk en makkelijk vindbaar overzicht van regelingen te maken.
- Via samenwerkingsverbanden regie te houden op inkoop en uitvoering van zorg.

Sociale netwerken

Je goed voelen hangt voor een groot deel af van de mensen om je heen. Het is belangrijk om een sociaal netwerk te hebben om fijne momenten mee te delen en om steun te krijgen als het even niet goed gaat. Het is belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft om zulke sociale contacten te hebben. Eenzaamheid moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarom is het belangrijk dat mensen naar elkaar omkijken en dat sociale netwerken sterk zijn. Vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierbij een onmisbare rol. Zij helpen anderen en zorgen voor verbinding in de samenleving.

Dat doen we door:

- In te zetten op het voorkomen van eenzaamheid onder inwoners, jong én oud, door activiteiten in de 'Huiskamer' te blijven versterken.
- Vrijwilligers en mantelzorgers blijvend te ondersteunen en te ontlasten.
- Sociale netwerken binnen de gemeente te behouden en te versterken.
- Integraal te werken tussen het sociale en ruimtelijk domein om wijken zo in te richten dat ontmoeting mogelijk wordt gemaakt.

Bestaanszekerheid

Het is belangrijk dat al onze inwoners gezond en vitaal ouder kunnen worden. Dat gaat niet alleen over bewegen en gezond eten, maar ook over goede sociale contacten. Iedereen moet zo lang mogelijk actief mee kunnen doen in het dagelijks leven.

Het is belangrijk dat alle inwoners volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. Er is aandacht nodig voor de mentale gezondheid van jong en oud.

Iedereen krijgt de kans om zijn of haar basisvaardigheden te versterken, zoals lezen en schrijven, zodat meedoen in de samenleving makkelijker wordt. Inwoners met financiële problemen moeten weten waar zij terecht kunnen met hulpvragen. Het is belangrijk dat inwoners met dementie en hun naasten zich gezien, begrepen en ondersteund voelen.

Dat doen we door:

- Aandacht te hebben voor bewegen, gezond eten, mentale gezondheid en sociale contacten.
- In te zetten op bewegingsactiviteiten met onze partners.
- Mensen met een beperking te helpen om mee te doen, bijvoorbeeld met sport en ondersteuning via Uniek Sporten en ORO.
- Blijvend in te zetten op het terugdringen van armoede.
- Samen met de LEVgroep en de bibliotheek aandacht te hebben voor laaggeletterdheid.
- Schuldhulpverlening beschikbaar te houden voor inwoners die dat nodig hebben.
- Een dementievriendelijke gemeente te blijven.

Investeren in de jeugd

De jeugd is belangrijk voor de toekomst van de samenleving. Een goede start helpt om later problemen te voorkomen. Ouders spelen hierbij een belangrijke rol. In principe is de opvoeding hun verantwoordelijkheid. Als dit te zwaar wordt, kan de gemeente ondersteuning bieden. Niet alleen voor kinderen en jongeren, maar ook om ouders te helpen waar dat nodig is.

Voor een goede opvoeding is het hele sociale netwerk belangrijk. Scholen en verenigingen helpen hierbij. Zij kunnen signalen doorgeven aan jongerenwerkers. Een positieve opvoeding zorgt ervoor dat kinderen gezond opgroeien en helpt om te voorkomen dat kinderen in de jeugdzorg terechtkomen. Daarom is het belangrijk om te weten welke maatregelen echt werken. Op landelijk niveau bestaan veel goede voorbeelden.

Daarnaast is het belangrijk om te investeren in de mentale gezondheid van kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Dit kan psychische problemen in de toekomst voorkomen. Het helpt bij hun welzijn, zelfvertrouwen en het omgaan met stress. Mentale gezondheid is belangrijk voor hun persoonlijke ontwikkeling en het contact met anderen. Door plekken te maken waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, wordt eenzaamheid minder en voelen zij zich meer verbonden met elkaar en hun omgeving.

Dat doen we door:

- Drempels om signalen door te geven, te verlagen.
- Meerdere ontmoetingsplekken voor jongeren te organiseren.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn belangrijk voor de samenleving. Met voorzieningen bedoelen we niet alleen dorpshuizen of andere multifunctionele gebouwen. Het gaat ook om supermarkten, huisartsen, sporthallen, cafés, speeltuinen, tandartsen, groene plekken, scholen, sportvelden, winkels en evenementen zoals kermissen. Ze voorzien in een behoefte en zorgen ervoor dat mensen elkaar kunnen ontmoeten of samen kunnen komen.

In alle kernen is het belangrijk dat er genoeg voorzieningen zijn die passen bij het dorp of de wijk. De gemeente is niet verantwoordelijk voor alle voorzieningen. Soms is de rol van de gemeente beperkt tot het mogelijk maken, bijvoorbeeld via het omgevingsplan of het verlenen van een vergunning.

Voorzieningen moeten passen bij de gemeente en bijdragen aan een fijne leefomgeving. Het is belangrijk dat voorzieningen aansluiten bij de behoefte van inwoners en dat deze worden gebruikt. De gemeente wil de sociale samenhang versterken en werken aan een veerkrachtige samenleving. Dorpshuizen en andere voorzieningen helpen daarbij. Ze kunnen bijdragen aan meer aandacht voor preventie, aan bestaanszekerheid en aan sterke sociale netwerken. Gaat het om voorzieningen die inwoners uit meerdere gemeenten gebruiken, dan werkt de gemeente samen met buurgemeenten.

Dat doen we door:

- Het aanbod van voorzieningen te behouden en waar mogelijk te versterken, waarbij we afhankelijk van de situatie kiezen voor een faciliterende of actieve rol.
- Te investeren in aantrekkelijke en levendige dorpscentra.
- Te zorgen voor maatschappelijk vastgoed dat klaar is voor de toekomst en ruimte biedt aan inwoners en organisaties.
- Vooruit te kijken naar de groei van de gemeente en de regio om bijvoorbeeld ruimtegebrek op scholen te voorkomen.

4. Wendbare organisatie

Om de ambities van de gemeente waar te maken, is een sterke en goed georganiseerde basis nodig. Het is belangrijk om keuzes te maken die passen bij deze tijd en de beschikbare middelen. Er wordt gewerkt aan een wendbare organisatie die inwoners goed bedient.

Gemeentelijke organisatie

Het juiste personeelsbestand en een sterke bedrijfsvoering zijn belangrijk om de ambities en doelen te bereiken en vragen blijvende aandacht. Deze zijn in balans met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd. Extra capaciteit is niet vanzelfsprekend. Ambtenaren zijn ondernemend en actief op zoek naar voorbeelden om van te leren.

Dat doen we door:

- Verder te bouwen aan een wendbare, toekomstbestendige organisatie waar het prettig werken is en die goede dienstverlening biedt aan onze inwoners.
- Ambtenaren te binden en te boeien.
- Een lerende organisatie te zijn.
- Blijvend te zoeken naar effectieve werkwijzen en doelmatigheid, door te leren van andere gemeenten en nieuwe dingen te proberen.
- Bewuste keuzes te maken in prioritering en planning.

Financiële huishouding

Er is een gezond financieel perspectief nodig om ambities en doelen te kunnen realiseren. Tegelijk is de gemeentelijke begroting sterk afhankelijk van rijksbijdragen. Die zijn de afgelopen jaren weinig stabiel geweest. Het is ook voor de langere termijn nog niet duidelijk hoe die zich ontwikkelen. Daarom is voorzichtigheid geboden.

Om onzekerheden op te vangen, is er blijvende aandacht voor het versterken van de financiële basis. De onvoorspelbaarheid van rijksbijdragen heeft al geleid tot aanpassingen en bezuinigingen binnen de organisatie. Dit vraagt om voortdurende aandacht.

Dat doen we door:

- Te sturen op meer balans tussen begroting en jaarrekening door scherper te begroten.
- De gemeentelijke lasten zo laag mogelijk te houden.
- Ruimte te houden om bij te sturen.
- Gemeentelijke ambities die in lijn zijn met de financiële mogelijkheden en uitvoeringskracht.
- Toe te werken naar kostendekkende leges, heffingen en retributies. We kijken hierbij niet alleen naar het verhogen van de opbrengsten, maar ook naar het verlagen van de kosten.
- Actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden om plannen en ambities te blijven realiseren.
- De financiële reserves minstens twee keer zo groot te houden als de ingeschatte risico's; een weerstandscapaciteit van minimaal 2.

Grondexploitatie

De gemeente staat voor een groeiende en complexe opgave in het grondbeleid. De grondexploitaties zijn niet gericht op het maken van winst. Door wettelijke verplichtingen, betaalbaarheid van woningen en maatschappelijke opgaven zijn veel grondexploitaties verlieslatend. Het grondbeleid moet flexibel en strategisch zijn, met aandacht voor maatschappelijke doelen, financiële risico's en haalbaarheid.

Dat doen we door:

- Situationeel grondbeleid: per situatie een bewuste afweging maken over de rol van de gemeente.

Toegankelijke en veilige dienstverlening

De dienstverlening en informatiehuishouding moet betrouwbaar, veilig en toegankelijk zijn. Dit is belangrijk voor de gemeentelijke dienstverlening en voor de bescherming van de privacy van inwoners. De juiste informatie moet beschikbaar zijn en zorgvuldig worden beheerd.

Digitalisering wordt steeds belangrijker en biedt ook kansen om diensten slimmer, sneller en beter te maken. Het is belangrijk om hierin mee te gaan en oog te houden voor inwoners die moeite hebben met digitaal werken of minder taalvaardig zijn. Iedereen moet gebruik kunnen blijven maken van gemeentelijke diensten.

Nieuwe ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie kunnen hierbij helpen, maar vragen ook om zorgvuldige keuzes. Privacy, transparantie, veiligheid en publieke waarden staan daarbij voorop. Ook is er blijvende aandacht voor digitale weerbaarheid, informatiebeveiliging en toegankelijkheid. Deze ontwikkelingen vragen niet alleen om goede techniek en om aanpassingen in werkprocessen, bij medewerkers en in samenwerking met anderen.

Dat doen we door:

- Goed bereikbaar te zijn en dichtbij onze inwoners te staan.
- Duidelijk te communiceren in eenvoudige taal.
- Onze digitale dienstverlening verder te verbeteren.
- Inwoners te helpen die moeite hebben met digitale diensten.
- Persoonlijk contact beschikbaar te houden als alternatief.

- Een duidelijke, actuele en overzichtelijke gemeentelijke website.
- Digitale middelen verantwoord in te zetten, met duidelijke afspraken over verantwoordelijkheid, risico's en toezicht.
- Te blijven investeren in digitalisering, informatievoorziening en beveiliging.
- Als slimme volger mee te gaan met ontwikkelingen zoals AI en hier beleidsuitgangspunten voor op te stellen.
- Ons te oriënteren op het gebruik van andere softwaremogelijkheden met aandacht voor veiligheid, afhankelijkheid en open source.
- Investeren in monitoring en informatiebeveiliging op de gemeentelijke netwerken.

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Lianne van der Aa

- Openbare orde en veiligheid
- Crisisbeheersing en brandweer
- Toezicht en handhaving
- Dienstverlening, inclusief klachten
- Regionale samenwerking
- Informatisering en Automatisering (I&A)
- Communicatie en voorlichting
- Evenementen
- Burgerzaken
- Personeel & Organisatie
- Juridische zaken, inclusief bezwaar en beroep
- Opvang van vluchtelingen en Oekraïners

Ron van den Berkmortel (1^e locoburgemeester, 1,0 fte)

- Ruimtelijke ordening en vergunningverlening
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Volkshuisvesting
- Mobiliteit
- Economische zaken
- Milieu

Monika Slaets-Sonneveldt (2^e locoburgemeester, 1,0 fte)

- Volksgezondheid
- WMO en ouderen
- Statushouders en inburgering
- Minimabeleid
- Welzijn, sport, bibliotheek en subsidiebeleid
- Arbeidsmigranten
- Participatie en dorpsraden
- Gemeentelijk vastgoed
- Vrijtijdseconomie
- Grondzaken

Nicole Otten (3^e locoburgemeester, 1,0 fte)

- Jeugdzorg
- Werk en inkomen
- Kunst en cultuur, inclusief kermissen
- Onderwijs
- Erfgoed
- Duurzaamheid
- Energietransitie
- Afval

Ton van de Wijdeven (4^e locoburgemeester, 0,5 fte)

- Beheer en inrichting openbare ruimte
- Natuur en landschap, inclusief dierenwelzijn
- Financiën, inclusief belastingen
- Inkoopbeleid

